

THEMA 2

DE MARKTWERKING EN DE ALLOCATIEVE ROL VAN DE OVERHEID

OVERZICHT THEMA 2

DE MARKTWERKING EN DE ALLOCATIEVE ROL VAN DE OVERHEID

- Prijsmechanisme in niet-competitieve markten: monopolie, oligopolie en monopolistische concurrentie
- Overheidsmaatregelen tegen marktfalen: externe effecten, asymmetrische informatie en marktmacht
- Publieke goederen

HOOFDSTUK 2: OVERHEIDSMAAATREGELEN TEGEN MARKTFALEN: EXTERNE EFFECTEN, ASYMMETRISCHE INFO EN MARKTMACHT

1. Externe effecten

a. Wat zijn externe effecten?

(zie pre-teaching en aparte slides)

b. Vrije marktwerking en optimale welvaart (klassieke economie)

c. Overheidsmaatregelen (neoklassieke economie):

- taksen, subsidies, minimum- en maximumprijzen**
- welvaartsimpact**

HOOFDSTUK 2: OVERHEIDSMAAATREGELEN TEGEN MARKTFALEN: EXTERNE EFFECTEN, ASYMMETRISCHE INFO EN MARKTMACHT

2. Asymmetrische info

- a. Wat is asymmetrische info?
- b. Overheidsmaatregelen

3. Marktmacht

- a. Wat is marktmacht?
- b. Overheidsmaatregelen

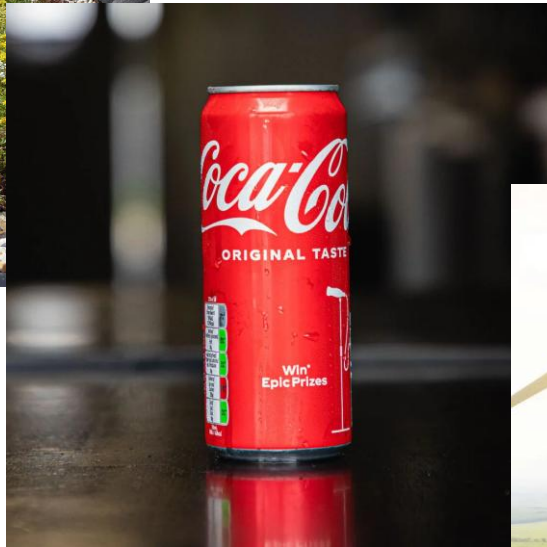
HOOFDSTUK 2: OVERHEIDSMAATREGELEN TEGEN MARKTFALEN: EXTERNE EFFECTEN, ASYMMETRISCHE INFO EN MARKTMACHT

4. Andere overheidsmaatregelen

- a. Verhandelbare vergunningen en patenten**
- b. Sociale en morele normen**

5. Cases: voorbeelden van overheidsmaatregelen op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau kritisch benaderd

1. EXTERNE EFFECTEN

1.a WAT ZIJN EXTERNE EFFECTEN?

Zie aparte slides.

1.b VRIJE MARKTWERKING EN OPTIMALE WELVAART (klassieke economie)

ADAM SMITH:

“De weg naar de welvaart gaat via de vrije markt.”

ALFRED MARSHALL:

“De welvaart is de som van het consumentensurplus en het producentensurplus.”

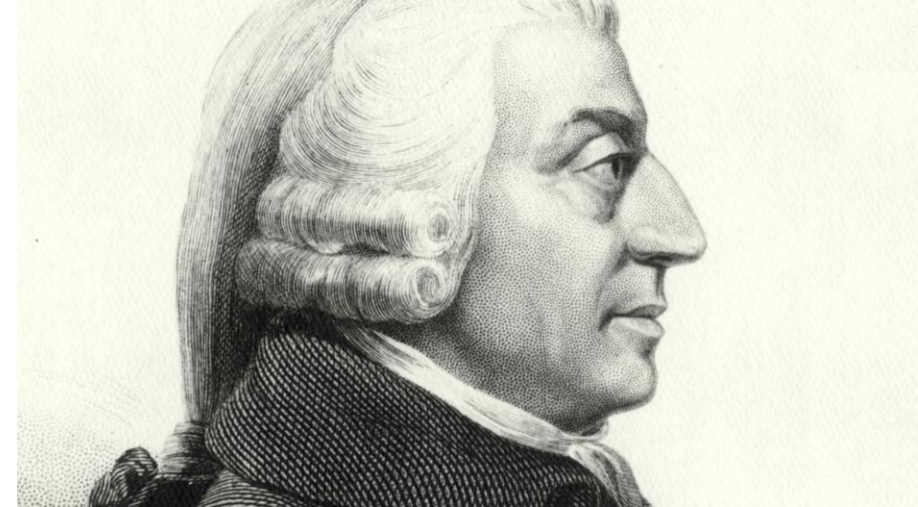
Een economisch mechanisme dat Adam Smith de ‘onzichtbare hand’ noemde, zorgt dat het gedrag van de bevolking aan iedereen in de maatschappij ten goede komt.

EIGENBELANG DIENT HET ALGEMEEN BELANG

Die onzichtbare hand is de som van alle individuele handelingen op de markt.

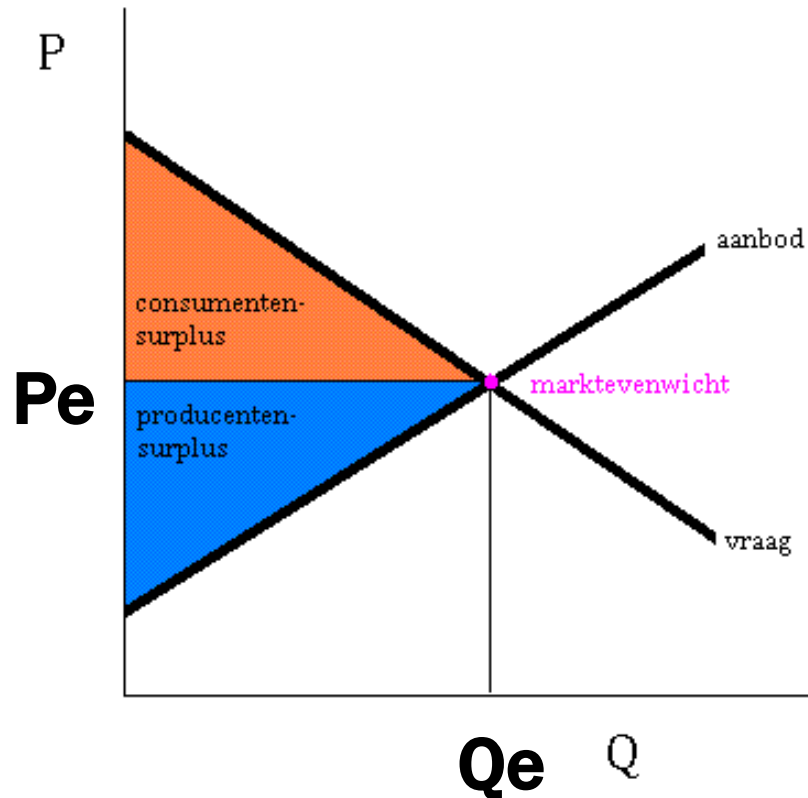
Als er bijvoorbeeld veel vraag is naar een product en de prijs stijgt, zullen fabrikanten er vanzelf meer van gaan produceren. Vervolgens zal de prijs weer dalen – tot voordeel van de minder rijken.

Adam Smith stelde daarom voor de markt zichzelf te laten reguleren.

Alfred Marshall bouwt verder op de theorie van Adam Smith:

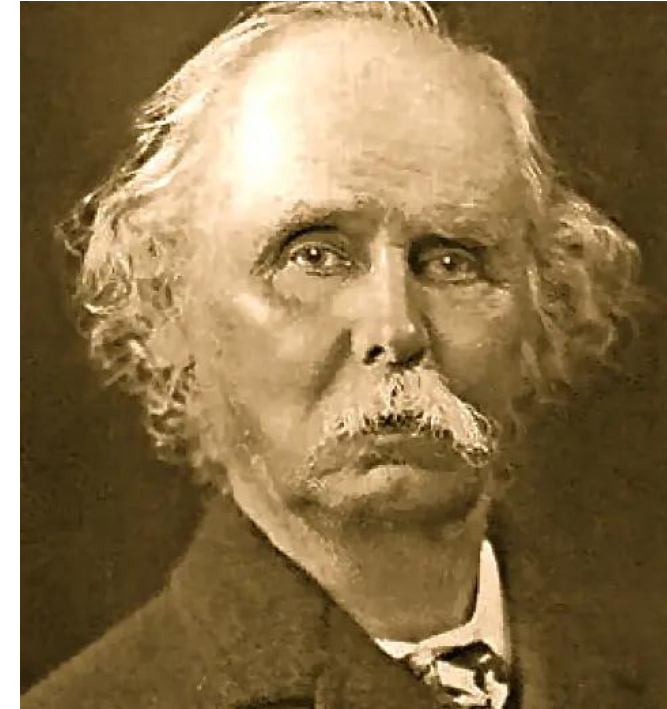
WELVAART IS SOM VAN CONSUMENTENSURPLUS EN PRODUCENTENSURPLUS

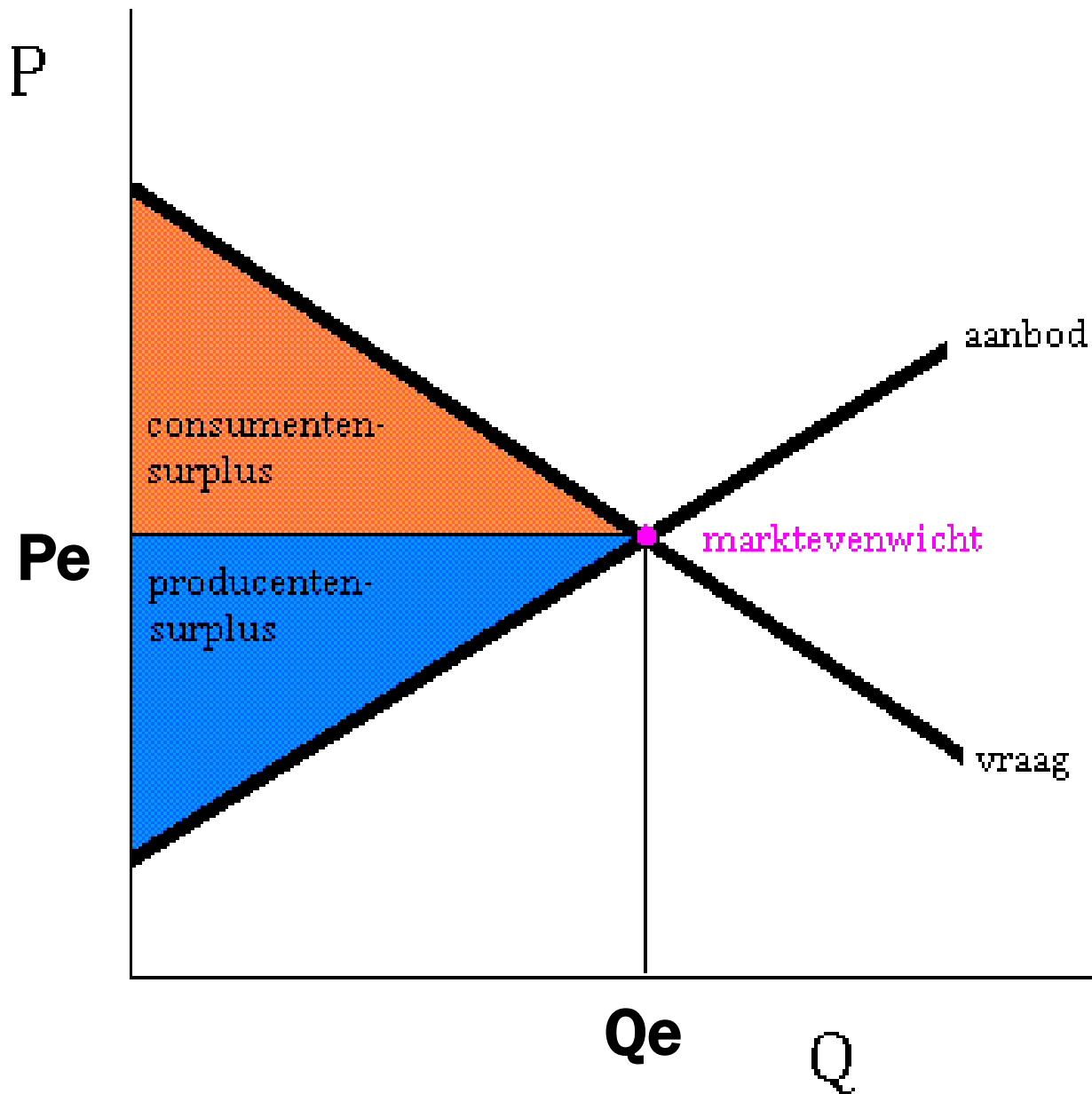

COPYRIGHT MARK VAN COUWENBERGHE

Marshall ontwikkelt het vraag- en aanbodmodel om de marktwerking en het prijsmechanisme te illustreren

Marktevenwicht doet zich voor bij gelijkheid van vraag en aanbod. Er ontstaat een evenwichtsprijs **P_e** en evenwichtshoeveelheid **Q_e**

Consumentensurplus is **CS**:
cumulatieve verschil tussen de
vraagbereidheid voor een goed of
dienst en de marktprijs

>>> oppervlakte oranje driehoek

Producentensurplus is **PS**:
Cumulatieve verschil tussen
marktprijs en aanbodbereidheid voor
een goed of dienst

>>> oppervlakte blauwe driehoek

Totale welvaart **TW** is som van beide
driehoeken

Uitgewerkt voorbeeld:

$$Q_v = 100 - P$$

$$Q_a = P$$

1) Vraag en aanbodmodel

2) Formules CS, PS en TW

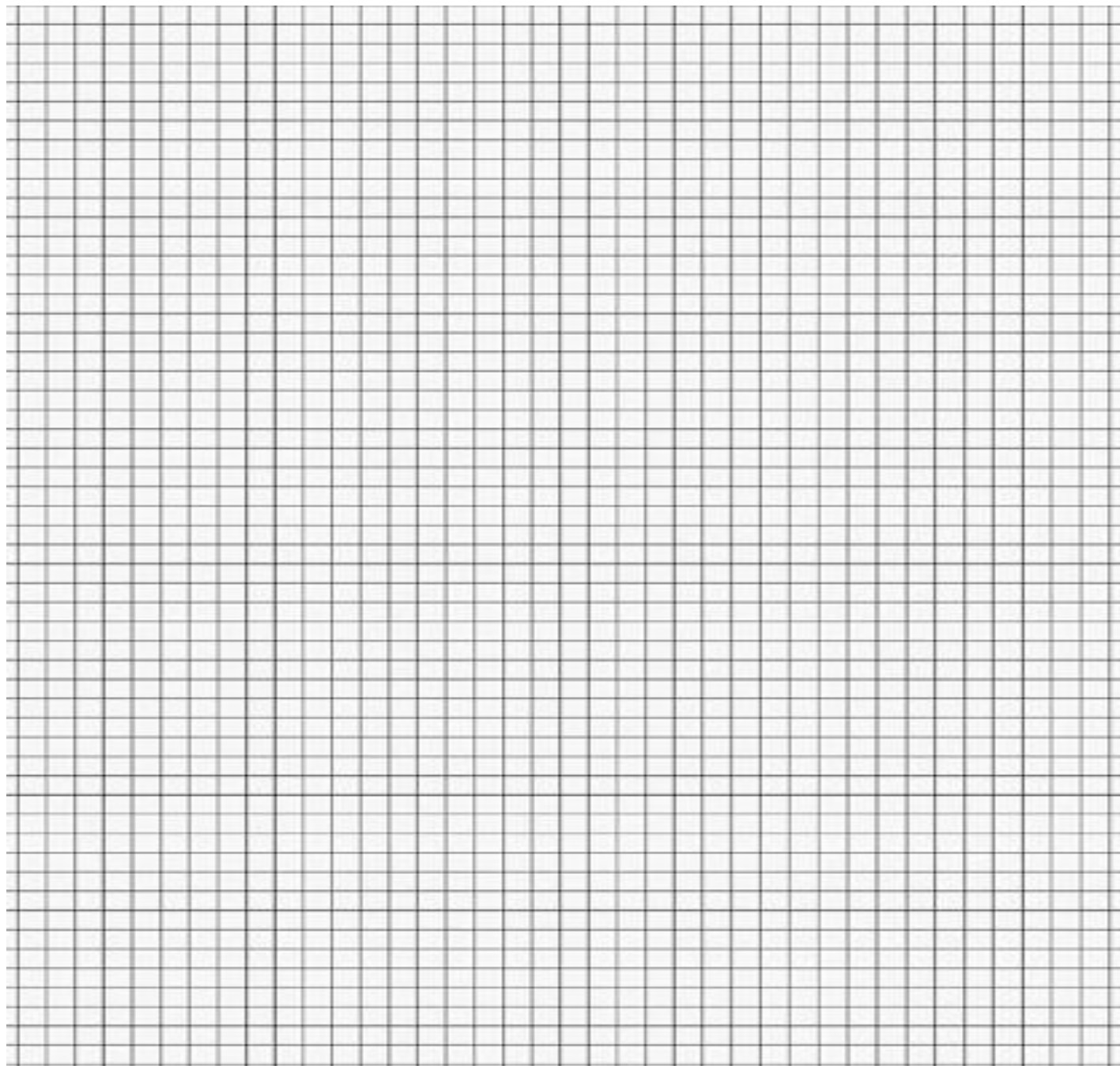
3) Berekening CS, PS en TW

Oefening:

$$Q_v = -0,25P + 250$$

$$Q_a = 0,75P - 150$$

1) Vraag en aanbodmodel

2) Formules CS, PS en TW

3) Berekening CS, PS en TW